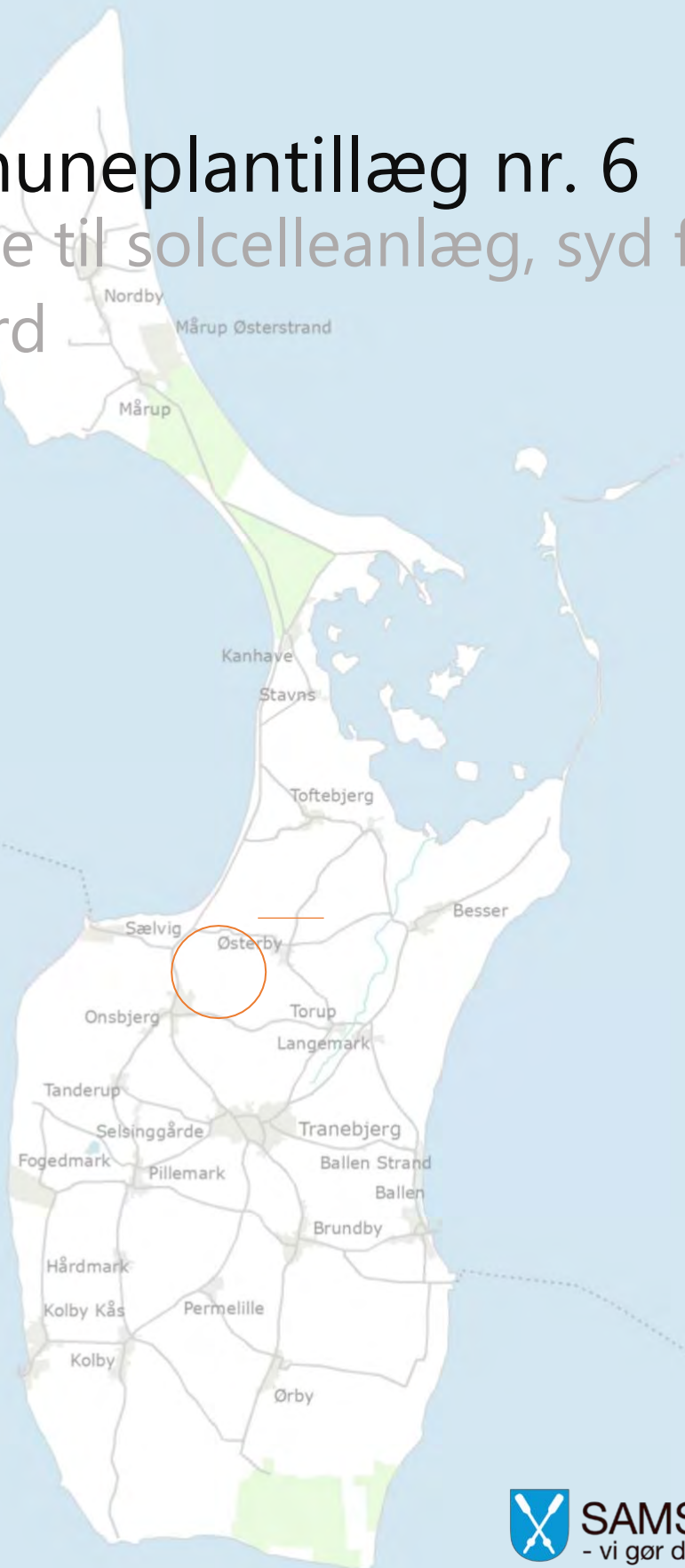

Kommuneplantillæg nr. 6

Område til solcelleanlæg, syd for Bisgaard

Kommuneplantillæg nr. 6 – Område til solcelleanlæg syd for Bisgaard

Status Udkast

Plannavn Kommuneplantillæg nr. 6 – Område til solcelleanlæg syd for Bisgaard

Baggrund

Energiforsyningen i Danmark er under forandring og skal de kommende år baseres mere og mere på vedvarende energikilder som sol, vind og biogas. De tekniske anlæg, der skal sikre vand, varme og strøm til forbrugerne, er vigtige og placeringer skal udpeges gennem kommuneplanlægningen.

Baggrunden for udarbejdelse af kommuneplantillæg nr. 6 til Kommuneplan 2017 for Samsø Kommune er, at skabe mulighed for realisering af lokalplan nr. 89 – Område til solcelleanlæg syd for Bisgaard.

Det foreliggende kommuneplantillæg fastlægger mulighed for etablering af solcelleanlæg i et område beliggende syd for Bisgaard. Solcelleanlægget etableres på landbrugsarealer beliggende mellem Østerby og Onsbjerg med tilslutning ved Vadstrup.

Etablering af solcelleanlæg er i overensstemmelse med Samsø Kommunes mål og visioner for håndtering af klimaudfordringerne.

I Kommuneplan 2017, Samsø Kommune, har arealet ikke tidligere været rammelagt og der er derfor tale om et nyt udlæg på ca. 64 ha. Den fremtidige anvendelse af det nuværende landbrugsareal er til solcelleanlæg til produktion af grøn energi. Desuden kan der opstilles skure til græssende dyr med videre.

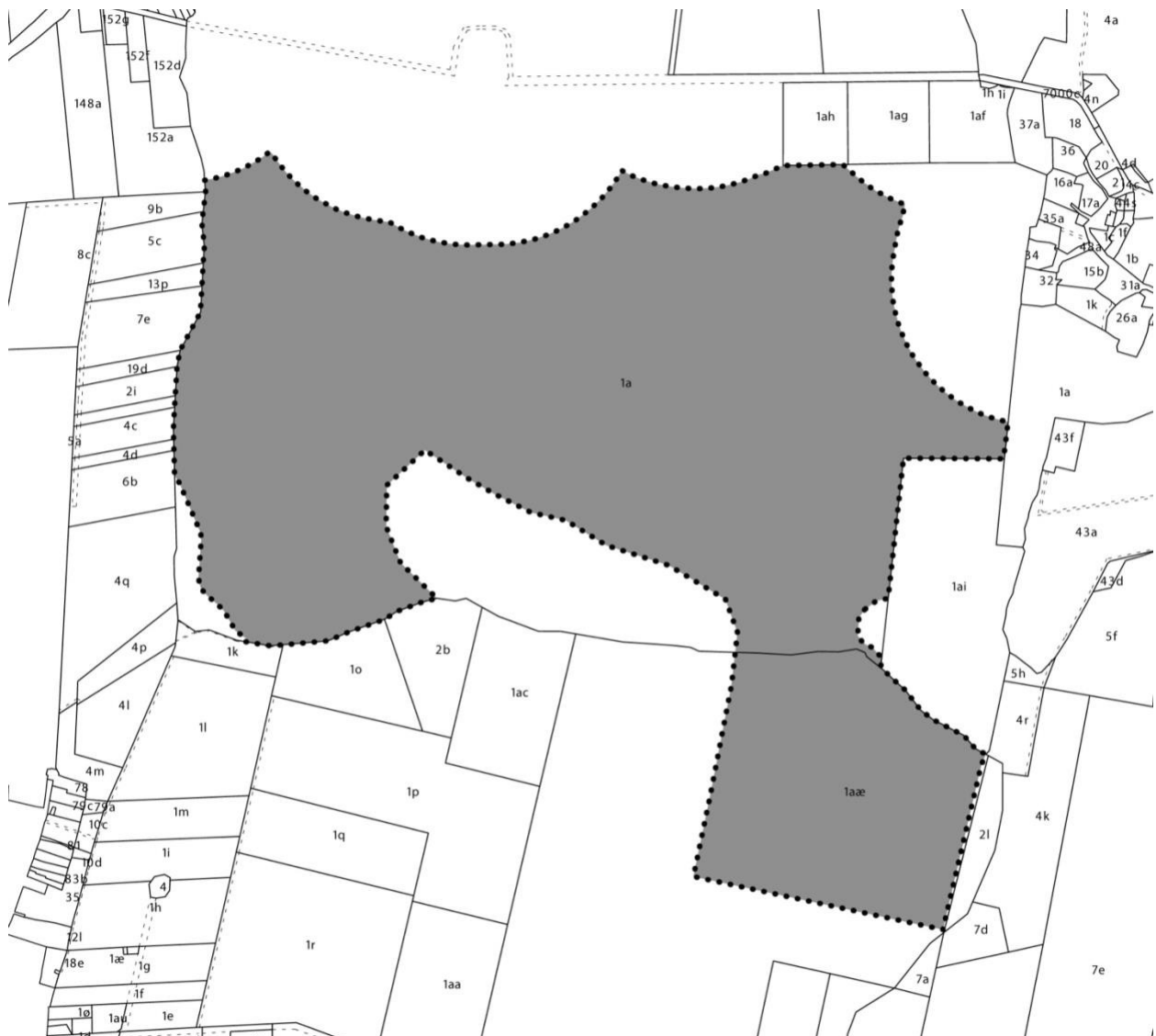
Rammeområdet ligger i landzone og skal forblive i landzone.

Dato for offentliggørelse af forslag	5. oktober 2020
Dato for vedtagelse	XX
Dato for ikrafttræden	XX
Høringen starter	5. oktober 2020
Høringen slut	28. december 2020
Gælder for hele kommunen?	Nej

Følgende nye rammeområder bliver udlagt i tillægget:

[Rammeområde nr. 115](#)

Område til solcelleanlæg syd for Bisgaard

Plannummer	115
Plannavn	Område til solcelleanlæg syd for Bisgaard
Anvendelse generelt	Tekniske anlæg
Anvendelse specifik	Solcelleanlæg
Zonestatus	Landzone
Fremtidig zonestatus	Landzone
Max. bygningshøjde	5,5 m
Min. miljøklasse	1

Max. miljøklasse	3
Anvendelse	Teknisk anlæg i form af solcelleanlæg inklusiv tilhørende tekniske anlæg.
Bebyggelses omfang	Anlægget placeres i et landbrugsområde afgrænset af Bisgaard Forte og Bøgebjergvej mod nord samt Bjælkerenden og marker mod syd, øst og vest. Hensigten er at sikre, at arealet udnyttes bedst muligt og solcelleanlægget fremtræder afgrænset og harmonisk i landskabet. Der gives mulighed for at opstille solceller med dertil hørende invertere og transformatorer samt nødvendige vejanlæg, hegning og beplantning.
Trafik	Primær adgang til området skal ske via eksisterende markoverkørsler enten med tilkørsel fra Bøgebjergvej eller via matrikel 1aæ med tilkørsel fra Vadstrup.
Zonestatus	Området er i dag landzone og fastholdes med samme zonestatus,
Lokalplaner	Lokalplan nr. 89 – Solcelleanlæg ved Bisgaard

Miljørapport til kommuneplantillæg nr. 6 og lokalplan nr. 89 Solcelleanlæg syd for Bisgaard

Læsevejledning

Samsø Kommune har besluttet, at der skal laves en miljøvurdering af de foreliggende planforslag. Selve miljørapporten udarbejdes af Samsø Kommune. Miljørapporten skal kvalificere den efterfølgende offentlige debat og politiske behandling af planen. Miljørapporter udarbejdes ud fra eksisterende viden, men da der sideløbende med planlægningen er udarbejdet en miljøkonsekvensrapporten (VVM) af Planenergi for bygherren, så er miljørapporten baseret på de mere detaljerede vurderinger i den rapport..

Miljørapporten indleder med det "ikke tekniske resume" som er en opsamling på følgende emner:

- Anden planlægning,
- svar fra berørte myndigheder,
- alternativer,
- vurdering af de emner, som er udpeget i afgrænsningen,
- afværgetiltag og overvågning af de væsentligste miljøpåvirkninger.

Miljørapporten offentliggøres sammen med:

- Planforslaget, hvor det "ikke tekniske resume" er indsat i lokalplanens redegørelse og
- Beslutningen om, at planen skal miljøvurderes

Miljørapporten er endelig. Væsentlige emner, der bliver taget op i høringsfasen, bliver behandlet i den sammenfattende redegørelse, som indsættes i den endelige plan.

Parallelt med offentliggørelse af planforslag og miljørapport offentliggør Aarhus kommune miljøkonsekvensrapporten og et udkast til VVM tilladelse.

Oversigt (Ikke teknisk resume) af vurderingerne

Brattingsborg Gods har ansøgt Samsø Kommune om tilladelse til at opstille et nyt solcelleanlæg på en mark syd for Bisgård mellem Østerby og Onsbjerg. Et sådan anlæg kræver tilvejebringelse af det nødvendige plangrundlag med tilhørende vurderinger af konsekvenserne for miljøet. Miljørapporten er planmyndighedens (Samsø Kommune) vurderinger af netop dette ud fra en række udvalgte emner.

Kommuneplantillæg nr. 6 og lokalplan nr. 89 muliggør en omdannelse af i alt 64 hektar landbrugsjord til solenergianlæg. Anlægget består af solpaneler som monteres på markstativer, der opstilles på parallelle rækker med ensartet udseende og hældning. Stativerne har en højde på 2,5 meter over terræn.

Sammen med solcellepaneler etableres det for driften nødvendige antal transformere og invertere i området. For tilkobling af solcelleanlægget til det overordnede højspændingsnet etableres der en transformatorstation i lokalplanområdet, således at den producerede strøm kan ledes videre til det nærmeste tilslutningspunkt som er transformerstationen ved Vadstrup. Hertil etableres en teknikbygning på ca. 40 m² med en bygningshøjde på op til 3,5 meter hvor selve transformerstationen har en bygningshøjde på 5,5 meter.

Der etableres afskærmende læhegn langs afgrænsningen af projektområdet. Læhegnene vil have en bredde på ca. 2,7 meter og vil bestå af naturligt hjemmehørende arter. Læhegnene vedligeholdes ved nedskæring og pleje på en væksthøjde på ca. 3 meter. Langs solcelleparkens afgrænsning vil der desuden af sikkerhedshensyn blive etableret trådhegn. Trådhegnet vil have en højde på ca. 2 meter. Hegnet vil have så store masker, eksempelvis 5x10 cm, at det tillader mindre dyr at passere området, men forhindrer at større dyr trænger ind på området.

Tværs gennem området, fra Bøgebjergvej til Vadstrupvej, bliver der fastholdt en græsklædt markvej i nordsyd gående retning. Markvejen vil blive friholdt for anlæg, og der vil blive heget på begge sider af vejen, således at det fortsat vil være muligt at færdes gennem området via markvejen.

Samsø Kommune har i samarbejde med Aarhus Kommune gennemført en idéfase og efterfølgende udarbejdet et notat for at få bemærkninger til projektet og afgrænse miljøkonsekvensrapportens indhold.

I den forbindelse er de nedenstående myndigheder blevet hvoraf 3 har svaret. Derudover er der indkommet 51 høringsbidrag fra borgere og lokale organisationer.

Moesgård Museum/Samsø Museum høres på grund af arkæologi. Moesgård Museum har gjort opmærksom på risikoen for fund af fortidsminder og anbefaler en arkæologisk forundersøgelse.

Erhvervsstyrelsen høres på grund af kystnærhedszonen og har ikke svaret.

Miljøstyrelsen høres på grund af landskab og nævner de særlige landskabsinteresser samt anbefaler kommunen at inddrage de hensyn, der har ligget bag udpegningen til hhv. skovrejsning og negativ skovrejsning, samt udpegninger til lavbundsområder og eventuelle bygge- og beskyttelseslinjer i området. Endvidere anbefales, at inddrage udpegningerne fra det grønne danmarkskort

(eksisterende og potentielle naturområder) <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/groent-danmarkskort/>.

Energistyrelsen høres på grund af energipolitik. Energistyrelsen ønsker at gøre opmærksom på, at etablering af elproduktionsanlæg af denne størrelse skal ske efter indhentning af nødvendige tilladelser og bevillinger fra Energistyrelsen. Energistyrelsen nævner også, at der har været dialog med elselskabet om forbedringer af søkabler til Samsø. Selvom dette nævnes ikke at indgå direkte i dette projekt, ønsker Energistyrelsen at gøre opmærksom på, at etablering eller væsentlig udbygning af søkabler skal ske efter indhentning af nødvendige tilladelser fra Energistyrelsen.

Energinet høres på grund af potentielle påvirkninger af elnettet og har ikke svaret.

Samsø kommune høres på grund af landskab og henviser til emnerne i idefasen. Aarhus kommune høres på grund af miljøvurdering af det konkrete projekt og har henvist til emnerne i idefasefolderen.

Som konsekvens af for-offentlighedsfasen, er projektområdet blevet reduceret således, at der overholdes en afstand til boliger på 200 meter og at der etableres skærmende beplantning omkring hele anlægget.

Hvis plangrundlaget ikke vedtages, forventes området ikke ændre sin nuværende karakter, men fortsat ligge i landzone samt forblive landbrugsland. Der sker ingen påvirkning af de nuværende forhold inden for projektområdet, herunder ingen produktion af vedvarende energi i en periode af 30 år. Nuværende anvendelse af området til landbrugsdrift fortsætter, med eventuel deraf følgende påvirkning af miljøet, hvilket kan have en indvirkning på naturarealer, grundvand, grøfter, vandløb mv. Visuelt vil der således ikke være nogle ændringer af landskabet og naturen.

Emnerne til miljøvurdering er udvalgt af Samsø og Aarhus Kommune på baggrund af egen viden og høring af berørte myndigheder. Følgende emner indgår i miljørapporten:

Landskab, Støj og refleksioner, Natur, Arkæologi og kulturhistorie samt Mennesker og socioøkonomi.

Konklusioner

Det forventes, at der ved lokalplanens ibrugtagning vil ske væsentlig påvirkning af landskabet. Den visuelle påvirkning er klart den største miljøpåvirkning af de vurderede emner.

Der vil forekomme støj fra invertere, transformerkiosker samt transformerstationen, men grundet den besluttede minimumsafstand til nærmeste nabo på 200 meter og det faktum at støj aftager med afstanden, vurderes det ikke at have væsentlig betydning.

Den planlagte udnyttelse af arealerne vurderes at kunne have en positiv effekt på overfladevand, søer, vandløb og vådområder i og omkring projektområdet. at der ikke vil forekomme negative påvirkninger af beskyttede naturområder eller andre arealer.

Som følge af at arkæologiske fund vil blive afsløret ved en evt. forundersøgelse alternativt i henhold til museumsloven bestemmelser i fald at en forundersøgelse fravælges vurderes der ikke at være væsentlig risiko for påvirkning af arkæologi eller kulturhistorie.

Det forventes ikke, at der ved lokalplanens realisering vil ske væsentlige påvirkninger af mennesker eller socioøkonomi. Ligeså er det vurderingen, at der ved lokalplanens realisering ikke vil ske væsentlige påvirkninger på tværs af emner.

Lokalplanen fastlægger en disponering og brug af området som så vidt det er fysisk muligt tager hensyn til natur- og miljøinteresser. På baggrund af de vurderede konsekvenser af planerne, er der ikke foreslået afværgeforanstaltninger ud over den i forvejen besluttede afskærmende beplantning.

Kommuneplantillægget overvåges i forbindelse med Samsø Kommune generelle kommuneplanlægning samt de relevante myndigheders miljøtilsyn. Herudover er det vurderet at der ikke er behov for en særlig overvågning.

Indholdsfortegnelse

Oversigt (Ikke teknisk resume) af vurderingerne	2	
1. Planforslagenes formål og indhold	6	
1.1 Formål og baggrund		6
1.2 Hovedindhold		7
1.3 Planforslagets forhold til andre planer		7
1.4 Relevante miljømål		7
2. Hvordan forventes området at udvikle sig, hvis planforslaget ikke vedtages?	11	
2.1 Eksisterende miljøforhold		11
2.2 Referencescenariet (0-alternativet)		11
3. Miljøvurdering	12	
3.1 Afgrænsning af emner til miljøvurdering		12
3.2 Landskab		13
3.3 Støj og refleksioner		14
3.4 Natur		15
3.5 Arkæologi og kulturhistorie		16
3.6 Mennesker samt socioøkonomi		16
3.7 Påvirkninger på tværs af emner		17
4. Sammenfattende vurdering	19	
5. Krav til planlægningen	19	
5.1 Afværgetiltag		19
5.2 Overvågning		19
6. Referencer og lovgrundlag	19	
7. Bilag 1 Screening/afgrænsning af lokalplanen	20	

1. Planforslagenes formål og indhold

1.1 Formål og baggrund

Formålet med Kommuneplantillæg nr. 6 og Lokalplan nr. 89 er at muliggøre anvendelsen af et areal syd for bisgaard til etablering af et større solcellanlæg.

Afgrænsningen for kommuneplantillægget og lokalplanen er sammenfaldende og omfatter følgende område:

1.2 Hovedindhold

Lokalplanen har til formål at sikre:

- Mulighed for etablering af solcelleanlæg
- Mulighed for etablering af transformerstation
- Mulighed for opførelse af tekniske foranstaltninger i tilknytning til de ovennævnte anlæg
- Stiadgang igennem området
- At planens realisering sker med så megen hensynstagen til natur- og landskabsinteresserne i området som muligt med etablering af et solcelleanlæg af denne størrelse.

1.3 Planforslagets forhold til andre planer

Grundlaget for udarbejdelsen af lokalplanen har primært været kommuneplantillæg nr. 6 til Kommuneplan 2017 og Kommuneplan 2017 (KP17).

Forslag til Lokalplan 89 og Kommuneplantillæg nr. 6

Lokalplanen ligger uden for kommuneplanens rammeområder, og det forudsætter derfor etablering af den nødvendige plangrundlag for at kunne realisere lokalplan nr. 89 til det planlagte formål. Derfor er kommuneplantillæg nr. 6 udarbejdet. Ændringerne omfatter:

- Etablering af rammeområde nr. 115
- Rammeområde nr. 115 får anvendelsestypen 81 – Teknisk Anlæg og den specifikke anvendelseskode 8133 – Solenergianlæg.

1.4 Relevante miljømål

Lokale mål:

Det åbne land og naturen

Interesserne i det åbne land er mange og forskelligartede. For landbruget, skovbruget og turisterhvervet er benyttelsen af det åbne land en forudsætning. Her er også store beskyttelsesinteresser i forhold til naturen, de kulturhistoriske og landskabelige værdier, samt grundvandet. Også for friluftslivet er adgangen til og anvendelsen af det åbne land en vigtig forudsætning.

Flere undersøgelser har vist, at naturen har afgørende betydning, når turister og skoleklasser skal vælge rejsemål. For tilflyttere har det ligeledes vist sig, at naturen har afgørende betydning, når de skal træffe et valg om at flytte. Planlægningen af det åbne land foregår i et spændingsfelt mellem rekreative interesser, produktionsinteresser og beskyttelsesinteresser.

Som udgangspunkt skal det åbne land friholdes for anden bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Benyttelses- og beskyttelsesinteresserne skal afvejes, og det skal sikres, at det åbne land både kan udnyttes til land- og skovbrug og være levested for vilde dyr og planter, samtidig med at de landskabelige og miljømæssige interesser beskyttes (KP17 s. 46).

Potentiel natur og økologiske forbindelser

Kommunalbestyrelsen har udpeget en række områder, der rummer mulighed for enten at udvikle sig til § 3 natur, eller til at skabe sammenhænge mellem eksisterende naturområder. De potentielle naturområder består fortrinsvis af arealer i ekstensiv drift, der ligger i tilknytning til eksisterende § 3 natur. Der er dog også udpeget dyrkede landbrugsarealer med en særlig beliggenhed eller et særligt naturpotentiale (f.eks. drænede lavbundsarealer).

De økologiske forbindelser dækker over natur i bredere forstand. Her er medtaget arealer, der formentlig ikke vil udvikles til § 3 natur - men på grund af deres beliggenhed eller ekstensive drift kan skabe forbindelse mellem andre naturområder. Det kan f.eks. være genåbning af rørledninger, eksisterende vandløbsbræmmer, skovbryn, kyster og diger. Lavbundsområder udgør ofte et særligt naturpotentiale, fordi disse med en simpel indsats har mulighed for at udvikle sig til værdifuld natur. Alle lavbundsområder er dog ikke udpeget som potentiel natur, f.eks. hvis de ligger på intensivt dyrkede arealer. Der vises derfor en særskilt oversigt over lavbundsområder lavet ud fra terrænkort.

Samsø Kommunes retningslinjer for potentiel natur og økologiske forbindelser:

Stk. 1. Potentiel natur defineres som områder, der har potentiale til at udvikle sig til § 3 natur, f.eks. ved at ændre på den nuværende drift af området.

Stk. 2. Økologiske forbindelser defineres som strækninger, der ikke er udpeget som natur, men som i kraft af deres ekstensive drift skaber sammenhæng mellem eksisterende naturområder (vandløb, skov, diger og kyststrækninger).

Stk. 3. Potentielle økologiske forbindelser defineres som strækninger, hvor der med fordel kunne skabes en økologisk forbindelse, f.eks. ved skovrejsning, fritlægning af vandløb eller etablering af diger og læhegn og derigennem skabe sammenhæng mellem eksisterende naturområder. Potentiel natur og økologiske forbindelser 55 / 384

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen arbejder for, at driften i disse områder ekstensiveres i muligt omfang, f.eks. ved at arealerne overgår til vedvarende græs, og at områdernes naturkvalitet løbende forbedres og udvikles.

Stk. 5. Inddragelse af områderne til formål, der forringer naturkvaliteten skal så vidt muligt undgås. Det samme gælder formål, der vanskeliggør at udpeget landbrugsjord senere kan udgå af omdrift.

Stk. 6. Potentielle nye naturområder, herunder lavbundsarealer, der rummer mulighed for at udvikle sig til værdifuld natur, bør så vidt muligt friholdes for byggeri og andre anlæg, der forhindrer denne udvikling.

Kvælstoftilførsel til kvælstoffølsomme naturområder er en af de væsentligste trusler i forhold til at opnå eller opretholde en god naturtilstand. Det er af stor betydning, at disse områder generelt søges beskyttet, og at øget tilførsel fra lokale kilder ikke ophæver de generelle forbedringer, der sker ved gennemførelse af handlingsplaner m.m. En forudsætning for en bevarelse og forbedring af disse kvælstoffølsomme naturområder er en indsats lokalt, nationalt og internationalt.

Retningslinje for kvælstoffølsomme naturområder:

Stk. 1. Kvælstoftilførslen til kvælstoffølsomme naturområder, som er A- eller B-målsatte områder, eller som danner udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder, skal generelt søges begrænset mest muligt.

Stk. 2. Kvælstoftilførslen fra lokale kilder skal begrænses mest muligt. Aktiviteter må som udgangspunkt ikke medføre forøget kvælstoftilførsel til kvælstoffølsomme naturområder, som er A- eller B-målsatte, eller som danner udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder, hvor tålegrænsen er overskredet, som f. eks. højmoser, fattigkær, lobeliesøer, heder, artsrige overdrev, artsrige rigkær m.fl. For øvrige kvælstoffølsomme områder (øvrige overdrev, enge, moser, øvrige rigkær m.m.) skal kvælstoftilførslen søges begrænset mest muligt (KP17 s. 55-57).

Grønt Danmarkskort

Grønt Danmarkskort i henhold til Naturplan Danmark og ændring af planloven juni 2017, skal kommunalbestyrelsen udpege eksisterende og potentielle naturområder, som skal indgå i et landsdækkende "Grønt Danmarkskort".

Udpegningen skal på sigt bidrage til at kommunen bedre kan prioritere naturindsatsen, og til at kommunen sammen med andre myndigheder, interesseorganisationer og private borgere arbejder for en mere målrettet naturindsats. Ifølge planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14 skal kommuneplanen indeholde retningslinjer og kort, der beskriver: "varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne, som udgøres af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder eksisterende Natura 2000-områder på land og andre beskyttede naturområder, samt økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort".

Baggrunden for Grønt Danmarkskort er, at behovet for mere natur i Danmark og for bedre sammenhæng mellem naturområderne. Med mere og bedre sammenhængende natur sikres levesteder for dyr og planter, og gode muligheder for spredning mellem naturområderne. Grønt Danmarkskort skal omfatte Natura 2000-områder på land.

På Samsø drejer det sig om Nordby bakker, Nordby hede og de kystnære arealer omkring Stavns Fjord. Udpegningen af de øvrige eksisterende og potentielle naturområder sker efter 3 nationale kriterier i prioriteret rækkefølge: eksisterende værdifulde naturområder uden for Natura 2000-områderne nye naturområder, som kan udvide eller skabe sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder, herunder i tilknytning til og mellem Natura 2000-områder naturområder med synergieffekter med fx klimatilpasning, vandmiljø, skovrejsning og rekreation Samsø Kommunes retningslinjer for planlægning for grønt Danmarkskort:

Stk. 1. Landdelen af Natura 2000 områderne Nordby Bakker og Stavns Fjord indgår i Grønt Danmarkskort sammen med eksisterende værdifuld natur udenfor Natura 2000 områderne (§ 3 natur og økologiske forbindelser).

Stk. 2. I Grønt Danmarkskort indgår desuden de udpegede potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, der viser hvor der kan skabes sammenhæng mellem eksisterende naturområder.

Stk. 3. I Grønt Danmarkskort indgår områder, hvor en indsats for naturbeskyttelse eller naturgenopretning har synergieffekter. Det gælder f.eks. for Besser Made (Potentiel natur og klimasikring) og Golfbanen ved Besser (Økologisk forbindelse og rekreation).

Stk. 4. Samsø Kommune prioriterer Naturindsatsen inden for Grønt Danmarkskort højst i de A-målsatte § 3 områder højst, og samarbejder med lodsejerne om at sikre og gerne forbedre områdernes naturkvalitet. Kommunes egne naturplejemidler anvendes ligeledes fortrinsvis til den A-målsatte § 3 natur.

Stk. 5. Samsø Kommune tilstræber at det samlede Naturareal vokser gennem forskellige typer projekter - naturpleje, naturgenopretning, vådområdeprojekter og skovrejsning - gerne hvor det også giver gevinst for f.eks. klima, miljø, friluftsliv, turisme og sundhed. Intentionen er, at ny natur bliver skabt ved frivillighed og dialog med lodsejere. Stk. 6. Målsætninger og prioritering af Naturindsatser indenfor Grønt Danmarkskort er fastlagt på baggrund af det danske biodiversitetskort. Lokalteter i områder med en høj Bioscore (+7) er A-målsat (KP17 s. 58-59).

Landbruget

Samsø er en udpræget landbrugskommune med en stor produktion af grøntsager, kartofler og bær, men også traditionelle produkter som mælk og kød. Samsøs landmænd har fortsat udviklingen og produktionen af landbrugsafgrøder af høj kvalitet. Ud over kartofflen er der kommet mange flere specialprodukter til, f.eks. jordbær og græskar, som er at finde i danske og udenlandske supermarkeder og specialforretninger. Indtjeningen i landbruget har en stor betydning for øens samlede økonomi. Landbruget er desuden medvirkende til at opretholde gode færgforbindelser, da landbrugsprodukter udgør en væsentlig del af godstransporten til og fra øen. Retningslinje for jordbrugsområder: Stk. 1. Jordbrugsarealer kan kun inddrages til ikke-jordbrugsmæssige formål, hvis arealerne har begrænset betydning for jordbruget eller, hvis en samlet vurdering viser, at den givne anvendelse mest hensigtsmæssigt kan placeres i et jordbrugsområde. Ved udstykning, bebyggelse og ændret anvendelse af arealer og bygninger skal der tages særligt hensyn til de jordbrugsmæssige interesser. Stk. 2. Mængden af levende hegn og småbiotoper af værdi for det vilde dyre- og planteliv bør opretholdes og nye etableres, hvor det kan ske uden væsentlig gene for jordbrugsdriften. Jordbrugsområderne omfatter landbrug, frilandsgartnerier og skove. Hovedparten udgøres af agerjord i omdrift, der dyrkes med ét-årige afgrøder (KP17 s. 60).

2. Hvordan forventes området at udvikle sig, hvis planforslaget ikke vedtages?

2.1 Eksisterende miljøforhold

Området er beliggende i landzone og arealerne der omdannes til solcelle anlæg er hovedsageligt marker i landbrugslandet beliggende mellem Onsbjerg og Østerby. Mod nord ligger Bisgaard Hovedgård som arealerne er kulturmæssigt er knyttet til.

Vandløbet Bjælkerenden har et løb fra øst mod vest og passerer igennem lokalplanområdets sydlige del, løber herefter under markvejen og langs den sydlige afgrænsning, knækker så halvfems grader mod nord langs den vestlige afgrænsning og har udløb i Sælvig.

Rundt om lokalplanområdet går der nogle veje som forbinder Onsbjerg, sommerhusområdet ved Plantagevej og Østerby. Bisgaard Forte starter ved Havvejen ved udkørslen fra Plantagevej og går over i Bøgebjergvej Nord for området. I Østerby krydses den af Østerbyvej der går sydover og ender i Torup Møllevej og byen Torup. Fra Torup mod vest løber vejen Skottensbjerg, der går over i Vadstrup som igen går over i Søndergade der ender i Onsbjerg. Onsbjerg Hovedgade tager en tilbage mod nord mod havvejen og så er rundturen om området sluttet.

2.2 Referencescenariet (0-alternativet)

Hvis planen ikke gennemføres, vil området fortsat ligge i landzone og forblive landbrugsland. Der sker ingen påvirkning af de nuværende forhold inden for projektområdet, herunder ingen produktion af vedvarende energi i en periode af 30 år. Nuværende anvendelse af området til landbrugsdrift fortsætter, med eventuel deraf følgende påvirkning af miljøet, hvilket kan have en indvirkning på naturarealer, grundvand, grøfter, vandløb mv. Visuelt vil der således ikke være nogle ændringer af landskabet og naturen.

I forbindelse med fordebatten indkom forslag om at placere solcelleanlægget på den sydlige del af Samsø. Dette er efterfølgende undersøgt af bygherre, men fravalgt da placeringen syd på øen vil medføre en langt dyrere nettilslutning for projektet, i det der skal trækkes et ekstra kabel på 7-8 km op til transformerstationen.

I forhold til referencescenariet kan der komme andre afgrøder på markerne. Afgrøder der bliver højere eller er i vækst over flere sæsoner. Væsentligt højere afgrøder kan i perioder ændre landskabets karakter, idet terræn og øvrige landskabselementer kan blive sløret eller skjult og udsigter kan forsvinde. Hvis de høje afgrøder samtidig er i vækst over flere sæsoner kan det være en længerevarende forandring. Det mest sandsynlige referencescenarie forventes at være at der fortsat dyrkes almindelige landbrugsafgrøder i omdrift.

3. Miljøvurdering

3.1 Afgrænsning af emner til miljøvurdering

Samsø Kommune har med udgangspunkt i screeningen og en høring af berørte myndigheder afgrænset de væsentlige forhold, som skal beskrives, analyseres og vurderes i miljørapporten, samt fastlagt et egnet detaljeringsniveau for den konkrete miljøvurdering. Samsø Kommune har ligeledes taget stilling til, om vurdering af alternativer er relevant.

Høring af berørte myndigheder

Samsø og Aarhus Kommune har gennemført en høring af miljøvurderingens afgrænsning og indhold hos følgende berørte myndigheder:

- Moesgård Museum/Samsø museum på grund af arkæologi
- Erhvervsstyrelsen på grund af kystnærhedszonen
- Miljøstyrelsen på grund af landskab
- Energistyrelsen på grund af energipolitik
- Energinet på grund af elnettet
- Samsø kommune på grund af landskab/Aarhus kommune på grund af miljøvurdering af det konkrete projekt

Bemærkningerne er indarbejdet i afgrænsningsnotatet, som fremgår som miljørapportens bilag 1.

Alternativer

Det eneste alternativ der indgår i vurderingen, er 0-alternativet, hvor planlægningen ikke gennemføres.

Emner til miljøvurdering

Samsø Kommune har vurderet, at lokalplan nr. 89 samt kommuneplantillæg nr. 6 kan medføre væsentlige påvirkninger af miljøet, som følge af de visuelle ændringer af landskabet etablering af et solcelleanlæg på ca. 64 ha. vil medføre.

Derfor skal der gennemføres en miljøvurdering af lokalplanen i forhold til:

- Landskab (fagvurdering og tilhørende visualiseringer)
- Støj og refleksioner (kort fagvurdering)
- Natur (rastende fugle og de beskyttede naturarealer – undersøgelse og fagvurdering)
- Arkæolog og kulturhistorie (fagvurdering)
- Mennesker samt socioøkonomi (fagvurdering, herunder hvad miljøpåvirkningerne fra projektet betyder for klima samt afledt for erhverv, turisme m.m.)

Lokalplanen og kommuneplantillægget ledsages i den videre proces af denne miljørapport, som redegør for planernes påvirkning af ovennævnte forhold.

3.2 Landskab

Konklusion

Det forventes, at der ved lokalplanens ibrugtagning vil ske væsentlig påvirkning af landskabet. Den visuelle påvirkning er klart den største miljøpåvirkning af de vurderede emner.

Beskrivelse af emnet

Der er foretaget en landskabsanalyse med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden. Analysen er foretaget på baggrund af kortstudier, besigtigelse af området samt kommuneplanen for Samsø Kommune. For at kunne afgrænse det berørte landskabsområde og systematisere landskabsanalysen i forhold til solcelleanlæggets visuelle påvirkning, er omgivelserne til projektområdet inddelt i tre afstandszoner; en nærzone (inden for 200 m), en mellemzone (200-600 m) og en fjernezone (over 600 m).

For at kunne vurdere af den visuelle påvirkning af landskabet er der først udarbejdet en kortlægning og beskrivelse af landskabet i og omkring projektområdet. Beskrivelsen belyser landskabets opbygning ud fra geologiske forhold samt brugen af landskabet herunder beplantning, bebyggelse, tekniske anlæg samt rekreative forhold. Desuden beskrives også tidligere brug af landskabet og brugens betydning for landskabets udformning i form af kulturhistoriske elementer.

På baggrund af landskabsbeskrivelsen er der foretaget en inddeling af det omkringliggende landskab og en beskrivelse af områdernes landskabelige karakter og sårbarhed. Overordnet set vurderes, at landskabet i og omkring projektområdet er ensartet i form af et bølget morænelandskab med dyrkede marker med forskellige afgrøder. Oplevelsen af landskabet omkring projektområdet varierer, da der mellem de dyrkede marker ligger mindre områder med rekreative interesser i form af især naturoplevelser. Landskabets sårbarhed over for visuel påvirkning fra solcelleanlægget er vurderet til at variere fra lav til høj. I nærzonen er landskabet primært sårbar nord og syd for projektområdet, mens det fra mellemzonen primært er sårbart fra nord.

Miljøemnet i forhold til referencescenarie (0-alternativ)

Nuværende anvendelse af området til landbrugsdrift fortsætter, med eventuel deraf følgende påvirkning af miljøet, hvilket kan have en indvirkning på naturarealer, grundvand, grøfter, vandløb mv. Visuelt vil der således ikke være nogle ændringer af landskabet og naturen.

Vurdering af påvirkninger hvis planen vedtages

Den største påvirkning af området vil være de landskabelige ændringer etablering af et anlæg i den størrelse vil betyde. Den visuelle forandring i oplevelsen af området vil, til trods for de skærmende foranstaltninger der etableres, vurderes således at være væsentlig.

I den sammenhæng er foretaget en vurdering af solcelleanlæggets synlighed på baggrund af landskabsanalysen og visualiseringer fra i alt 13 fotostandpunkter. På baggrund af landskabsanalysen og visualiseringerne er der foretaget en vurdering af den visuelle påvirkning som solcelleanlægget påfører det omkringliggende landskab.

For at begrænse anlæggets synlighed etableres beplantningsbælter omkring hele området. Den første årrække, mens beplantningen er i tilvækst, vil der være frit indsyn til solcellerne.

Afværgetiltag

Der er stillet krav om skærmende beplantning omkring hele lokalplanområdet og dertil en 200 meters zone fra anlægget til nærmeste beboelse.

Metode og manglende viden

Der inddraget viden fra Kommuneplan 2017 samt den af Planenergi udarbejdede Miljøkonsekvensrapport.

3.3 Støj og refleksioner

Konklusion

Der vil forekomme støj fra invertere, transformerkiosker samt transformerstationen, men grundet den besluttede minimumsafstand til nærmeste nabo på 200 meter og det faktum at støj aftager med afstanden, vurderes det ikke at have væsentlig betydning.

Beskrivelse af emnet

Anlægsarbejdet vil medføre støj og vibrationer fra de anvendte entreprenørmaskiner og fra cirka 230 transporter af materialer til og fra projektområdet.

Det vurderes, at støjen ved anlægsaktiviteter ikke overskrider de fastsatte grænseværdier ved de nærmeste naboer, da aktiviteterne vil foregå minimum 200 meter fra nabobeboelse. I driftsfasen vil der forekomme støj fra invertere, fra transformerkiosker og step up-transformeren. Solcellepanelerne medfører i sig selv ikke støj. Transformerkiosker og central-invertere, placeres med en afstand på mindst 200 meter fra nærmeste beboelse, mens step up-transformeren placeres med en afstand på mindst 500 meter fra nærmeste beboelse. På baggrund af informationer fra leverandører om kildestøj for transformere og invertere, er det således vurderet, at støjpåvirkning fra anlægget med en stor margin overholder Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier ved alle boliger i området.

De valgte solcellepaneler er optimeret til ikke at reflektere solens stråler. Herved sikres ligeledes en maksimal transmission fra solen gennem glasset. Hele solcelleanlægget bliver afskærmet med levende hegn. Tilsammen vil det medvirke til, at der generelt ikke vil forekomme refleksionsgener for naboer omkring projektområdet.

Miljøemnet i forhold til referencescenarie (0-alternativ)

Hvis planerne ikke vedtages, vil man ikke blive påvirket af støjen af støj ved passage af markvejen igennem området som ellers bliver tilfældet.

Vurdering af påvirkninger hvis planen vedtages

Støj kan forekomme fra invertere, transformerkiosker samt transformerstationen. Men da solcelleanlægget placeres med stor afstand til nabobeboelser, og da støj aftager med afstanden, vurderes det, at støjen fra solcelleanlægget ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt.

Afværgetiltag

Der er stillet krav om skærmende beplantning omkring hele lokalplanområdet og dertil en 200 meters zone fra anlægget til nærmeste beboelse.

Metode og manglende viden

Der inddraget viden fra Kommuneplan 2017 samt den af Planenergi udarbejdede Miljøkonsekvensrapport.

3.4 Natur

Konklusion

Den planlagte udnyttelse af arealerne vurderes at kunne have en positiv effekt på overfladevand, søer, vandløb og vådområder i og omkring projektområdet. at der ikke vil forekomme negative påvirkninger af beskyttede naturområder eller andre arealer.

Beskrivelse af emnet

Projektområdet omfatter primært dyrkede arealer. Der forekommer enkelte mindre søer og vandhuller inden for solcelleparken samt arealer med eng, mose og sø på arealerne uden for anlægget. Der er ingen kendte forekomster af fredede eller rødlistede planter eller arter på arealerne hvor solcelleparken opstilles og projektområdet ligger mindst 2,7 km fra nærmeste Natura 2000-område. Anlægsarbejdet vurderes udelukkende at påvirke arealer i og langs solcelleparken. Støj og andre potentielle forstyrrelser i forbindelse med anlægsaktiviteterne, kan sammenlignes med gene niveauet fra den eksisterende landbrugsdrift af området, og vurderes dermed ikke at medføre potentielle negative påvirkninger af flagermus og andre bilag IV-arter.

Der etableres ikke solceller eller andre tekniske anlæg inden for de dele af projektområdet der indeholder søer. Der vil blive ryddet vedplanter omkring søerne i projektområdet, hvilket vurderes at udgøre en positiv påvirkning af søerne. Driften af anlægget vurderes udelukkende at påvirke arealer i og på kort afstand langs solcelleparken.

Projektområdet, der under de eksisterende forhold er dyrkede, vil i driftsfasen ikke længere blive gødet eller sprøjtet, der vil derfor opnås en mindre næringsstofpåvirkning af området, hvilket vil medføre potentielle positive påvirkninger af projektområdet og de omkringliggende arealer herunder af områdets søer, Bjælkerenden og Pilemosen.

Større dyrs passage af området vil ikke længere være muligt når der etableres dyrehegn, og de vil efterfølgende skulle passere uden om.

Etablering af beplantningsbæltet omkring solcelleparken vil tilføre nye fourageringslokaliteter til området, der kan anvendes af de tre arter af flagermus på Samsø, der alle foretrækker at fouragere ved høj vegetation. Padder vil desuden kunne anvende beplantningen som raste- og fourageringsareal.

Græsarealet og læhegnene vil desuden kunne anvendes som raste-, yngle- og fourageringehabitat for andre dyrearter, fugle og insekter, der forekommer i området. Regnvand, som falder på arealerne, vil fortsat og uændret nedsives i jorden. Der afvaskes ikke stoffer fra anlægget, der kan påvirke overfladevandet og dermed påvirker anlægget heller ikke søer, vandløb og vådområder.

Miljøemnet i forhold til referencescenarie (0-alternativ)

Hvis plangrundlaget ikke realiseres undgår man at påvirke den samlede faunapassage i området.

Vurdering af påvirkninger hvis planen vedtages

Den planlagte udnyttelse af arealerne vurderes at kunne have en positiv effekt på overfladevand, søer, vandløb og vådområder i og omkring projektområdet. Den nye anvendelse vil betyde, at området fremover ikke vil blive sprøjtet og gødet. Det

Det vurderes dermed samlet set, at driften af solcelleanlægget ikke medfører negative påvirkninger af bilag IV-arter eller andre beskyttede eller truede arter af dyr og planter. Der vurderes desuden, at der ikke vil forekomme negative påvirkninger af beskyttede naturområder eller andre arealer.

Afværgetiltag

Der foretages tiltag med henblik på opretholdelse af tilstanden i søerne i indhegningen omkring solcelleparken. Søerne vil blive afgrænset fra de græssende får med trådhegn minimum 5 meter fra bredden for at forhindre utilsigtet overgræsning af bredzonen. Der vil desuden i anlægsfasen, i overensstemmelse med plejetiltag foreslået af Kommunen ved § 3-tilsyn, blive fjernet vedplanter langs søernes brink.

Metode og manglende viden

Der inddraget viden fra Kommuneplan 2017 samt den af Planenergi udarbejdede Miljøkonsekvensrapport.

3.5 Arkæologi og kulturhistorie

Konklusion

Som følge af at arkæologiske fund vil blive afsløret ved en evt. forundersøgelse alternativt i henhold til museumsloven bestemmelser i fald at en forundersøgelse fravælges vurderes der ikke at være væsentlig risiko for påvirkning af arkæologi eller kulturhistorie.

Beskrivelse af emnet

Der ikke knyttet særlig kulturhistorie til lokalplanområdet ud over de må formodes at have haft været af væsentlig historisk betydning for Bisgaard Hovedgård. Der er to gravhøje beliggende uden for lokalplanområdet der indikerer, at om kan være arkæologisk interessant.

Miljøemnet i forhold til referencescenarie (0-alternativ)

Hvis planen ikke vedtages, vil der ikke være risiko for at forstyrre eventuelle fortidsminder i forbindelse med etablering af anlægget.

Vurdering af påvirkninger hvis planen vedtages

Hvis det foreliggende plangrundlag vedtages, vurderes det alene at have betydning for eventuelle arkæologiske fund, som vil blive afsløret ved en evt. forundersøgelse alternativt i henhold til museumsloven bestemmelser i fald at en forundersøgelse fravælges. Der er således ikke væsentlig risiko for påvirkning af arkæologi eller kulturhistorie.

Afværgetiltag

Arkæologisk forundersøgelse med eventuelle efterfølgende udgravninger.

Metode og manglende viden

Der inddraget viden fra Kommuneplan 2017 samt den af Planenergi udarbejdede Miljøkonsekvensrapport.

3.6 Mennesker samt socioøkonomi

Konklusion

Det forventes ikke, at der ved lokalplanens realisering vil ske væsentlige påvirkninger af mennesker eller socioøkonomi.

Beskrivelse af emnet

Projektområdet er præget af få nabobeboelser. Landsbyen Østerby grænser op til projektområdet og her findes ca. 42 ejendomme registreret til enten bolig- eller fritidsformål. Desuden findes yderligere 10 boliger langs Bisgaard Forte-Bøgebjergvej.

Afskærmende beplantning og lavt reflekterende solcellepaneler vil medvirke til, at der ikke vil forekomme væsentlige refleksionsgener for de omkringboende naboer. Desuden vil solcellepanelerne være orienteret mod syd og dermed væk fra landsbyerne Onsbjerg og Østerby.

Miljøemnet i forhold til referencescenarie (0-alternativ)

Hvis plangrundlaget ikke realiseres, vil der ikke være en påvirkning af arealerne.

Vurdering af påvirkninger hvis planen vedtages

Det forventes ikke, at der ved lokalplanens realisering vil ske væsentlige påvirkninger af mennesker eller socioøkonomi.

Afværgetiltag

Der er ikke forslag til afværgetiltag.

Metode og manglende viden

Der inddraget viden fra Kommuneplan 2017 samt den af Planenergi udarbejdede Miljøkonsekvensrapport.

3.7 Påvirkninger på tværs af emner

Konklusion

Det er vurderingen, at der ved lokalplanens realisering ikke vil ske væsentlige påvirkninger på tværs af emner.

Beskrivelse af emnet

Trafikale forhold

Projektet vil forøge den trafikale belastning i anlægsfasen, hvor der kan forekomme til- og frakørsel af cirka 280 lastbiler til området. Det er vurderet, at der vil være en øget lastbiltransport til projektområdet fra de omkringliggende veje, men at den øgede trafik er kortvarig og kun i begrænset omfang tæt på naboerne.

Efter anlægget er etableret, vil der komme 15-20 biler årligt i forbindelse med vedligeholdelse af anlægget og arealerne. Adgang til området vil primært komme fra nord ad Bisgaard Forte - Bøgebjergvej og i mindre omfang fra syd ad Søndergade - Vadstrup og derfra videre ad eksisterende markvej. En trafikmængde på 15-20 biler om året, når solcelleanlægget er etableret, vurderes ikke at kunne bemærkes af de nærmeste naboer i området, da det drejer sig om maksimalt to servicebiler om måneden. Det er samlet vurderet, at den samlede trafikale belastning reduceres i forhold til den nuværende arealanvendelse med markdrift.

Råstoffer og affald

Der vil til etablering af solcelleanlægget blive anvendt de dertil nødvendige materialer som fx. Solcellepaneler, transformere, invertere, trådhegn, diesel til anlægsmaskiner samt grus til kørefaste arealer. Der vil i forbindelse med driften af solcelleanlægget ikke blive anvendt råstoffer, og der vil ikke blive produceret affald. Der kan dog i løbet af levetiden være behov for udskiftning af defekte dele.

Luftkvalitet og klima

Under etablering af anlægget vil der ske en øget udledning af udstødningsgasser, da der vil forekomme til- og frakørsel af cirka 230 lastbiler. Dette vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på luftkvaliteten, da der er tale til- og frakørsler over en begrænset anlægsperiode.

Herud over kan der forekomme støv fra jordarbejde og trafik.

Når markdriften ophører, vil der ikke længere blive udledt udstødningsgasser eller lugt- eller støvgener fra disse aktiviteter, og det samlede projekt vurderes derfor at have en positiv effekt på luftkvaliteten.

I driftsfasen vil solcelleanlægget bidrage til en reduktion i udledningen af CO₂, og dermed også medvirke til en forbedret luftkvalitet. Samlet vurderes det, at solcelleanlægget vil have en positiv indvirkning på luftkvaliteten og klimaet.

Kumulative effekter

Kumulative effekter omfatter påvirkninger fra det aktuelle projekt, set i sammenhæng med påvirkning fra andre projekter, anlæg - realiserede eller ikke realiserede. For solcelleprojektet kan der være kumulative effekter både under anlægsfasen og driftsfasen, set i forhold til et eventuelt behov for yderligere kapacitet i søkabler til/fra Samsø og i forbindelse med en eventuel kabellægning af det luftledningerne der løber gennem projektområdet.

Kumulative effekter under anlægsfasen

For kunne indpasse det nye solcelleanlæg i det overordnede net, kan der blive behov for yderligere kapacitet i søkabler til/fra Samsø. Det endelige tilslutningspunkt til transmissionsnettet vil dog først blive fastlagt i samarbejde med Energinet efter en konkret ansøgning om nettilslutning. Her vil Energinet.dk gennemføre en beregning af den mest fordelagtige nettilslutning af solcelleanlægget, så udbygningen af søkablet sikre at udbygningen giver det samfundsøkonomisk mest fordelagtige tracé. Placeringen af kablet, samt anlægsperioden kendes derfor ikke på nuværende tidspunkt, og der er således ikke tilstrækkeligt grundlag til at vurdere hvilken kumulativ effekt et nyt søkabel vil medføre.

Kumulative effekter under driftsfasen

Hvis de eksisterende højspændingsmaster og ledninger bliver nedtaget og kablerne jordlagt vil det have en positiv betydning for den visuelle oplevelse af landskabet. De eksisterende master opleves markante og sammen med ledningerne trækkes en linje gennem landskabet. Landskabet vil være mindre præget af tekniske elementer.

Miljøemnet i forhold til referencescenarie (0-alternativ)

Hvis plangrundlaget ikke realiseres, vil der ikke være en påvirkning af arealerne.

Vurdering af påvirkninger hvis planen vedtages

Det er vurderingen, at der ved lokalplanens realisering ikke vil ske væsentlige påvirkninger af på tværs af emner.

Afværgetiltag

Der er ikke forslag til afværgetiltag.

Metode og manglende viden

Der inddraget viden fra Kommuneplan 2017 samt den af Planenergi udarbejdede Miljøkonsekvensrapport.

4. Sammenfattende vurdering

Den største påvirkning af området vil være de landskabelige ændringer etablering af et anlæg i den størrelse vil betyde. Den visuelle forandring i oplevelsen af området vil, til trods for de skærmende foranstaltninger der etableres, vurderes således at være væsentlig.

Der er ikke væsentlige miljøpåvirkninger af naturen som helhed som følge af den ændrede planlægning inden for lokalplanområdets afgrænsning, men der er grund til i en periode at have fokus på, hvordan naturen udvikler sig ift. de aktiviteter som muliggøres.

I forbindelse med kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse af planen, skal der efter miljøvurderingslovens § 9 foreligge en sammenfattende vurdering for:

- Hvorledes miljøhensyn er integreret i planen?
- Hvordan miljørapporten og udtalelser indkommet i offentlighedsfasen er taget i betragtning?
- Hvorfor netop den vedtagne plan er valgt ud fra de behandlede alternativer?
- Hvorledes de væsentlige miljøpåvirkninger overvåges?

Den sammenfattende redegørelse bliver et bilag til byrådets behandling af planforslagene på baggrund af den offentlige høring.

5. Krav til planlægningen

5.1 Afværgetiltag

Lokalplanen fastlægger en disponering og brug af området som så vidt det er fysisk muligt tager hensyn til natur- og miljøinteresser. På baggrund af de vurderede konsekvenser af planerne, er der ikke foreslået afværgeforanstaltninger ud over den i forvejen besluttede afskærmende beplantning.

5.2 Overvågning

Kommuneplantillægget overvåges i forbindelse med Samsø Kommune generelle kommuneplanlægning samt de relevante myndigheders miljøtilsyn. Herudover er det vurderet at der ikke er behov for en særlig overvågning.

6. Referencer og lovgrundlag

De emner som er vurderet i den foreliggende miljørapport reguleres efter følgende lovgivninger: Miljøvurderingsloven, Naturbeskyttelsesloven, Miljøbeskyttelsesloven herunder støjvejledningen og Vejloven.

Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr 1225 af 25/10/2018.

Bekendtgørelse af lov om planlægning, LBK nr 287 af 16/04/2018.

Kommuneplan 2017 for Samsø Kommune.

7. Bilag 1

Screening/afgrænsning af
lokalplanen Aarhus kommune
sag: 18/062795 Samsø
kommune sag: S2018-6613
Aarhus den 8. Juli 2019

Afgrænsning af miljøkonsekvensredegørelse – solceller ved Bisgård på Samsø

Formålet med afgrænsningen er at få fokuseret miljøkonsekvensredegørelsen, så der kommer fokus på det væsentlige og ikke bruges kræfter på emner, som ikke har betydning.

Afgrænsningen er ikke en afgørelse. Den er målrettet til bygherren og hans konsulenter, så at de lettere kan levere et udkast til miljøkonsekvensredegørelse som lever op til VVM myndighedens krav.

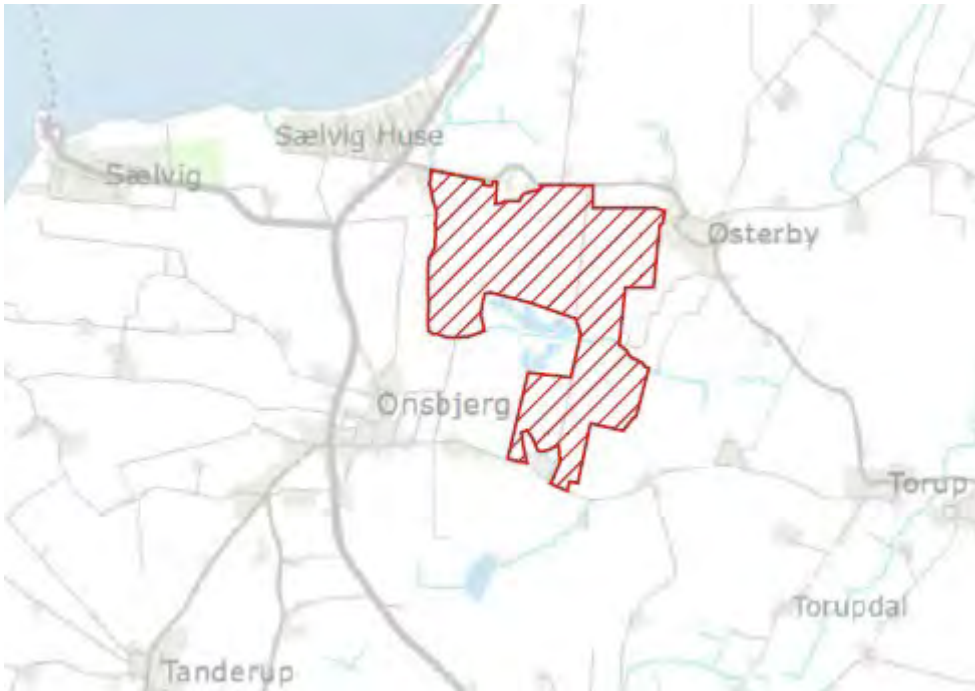
Projektet

Anders Lassen, Brattingsborg ønsker at etablere et solcelleanlæg syd for Bisgård på Samsø.

Arealet ligger i landzone, og der skal foretages planlægning i form af kommuneplantillæg og lokalplan for at realisere anlægget. Samsø kommune er myndighed for planlægningen med tilhørende miljøvurdering.

Der er et forpligtigende samarbejde mellem Samsø og Aarhus kommuner, hvor Aarhus kommune er ansvarlig for miljøvurdering af konkrete projekter.

Brattingsborg gods ønsker at opføre solcelleparken syd for Bisgård mellem Østerby og Onsbjerg med tilslutning ved Vadstrup.

Der søges om at installere et anlæg med en samlet effekt på op til 60-80 MW

Projektområdet har et areal på ca. 100 ha, men der vil ikke komme solceller på hele arealet.

Anlægget består af faste solcellepaneler monteret på stativer med en maksimal højde på ca. 3 meter (vær opmærksom på projektændringen som følge af for-offentlighedsfasen og byrådsbehandlingen, hvor bl.a. maksimalhøjden sænkes til 2,2 meter over terræn).

Desuden etableres det nødvendige antal tekniske småbygninger med en maksimal bygningshøjde på 3,5 meter i området.

Der er på og i nærheden af arealet områder med beskyttet natur (§3), som vil blive friholdt for anlægget.

Projektet kan afledt betyde, at der skal foretages forbedringer af søkablerne til Samsø. Der er dialog med elselskabet om dette, men det indgår ikke direkte i dette projekt.

Forholdet til miljøvurdering

Projektet er omfattet af bilag 2 pkt. 3 a) Industri anlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1) i Lov Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹.

Det er et stort projekt, og bygherren har anmodet om, at der skal gennemføres en miljøvurdering efter §18 stk. 2. Der skal desuden foretages miljøvurdering af lokalplanen samt af ændringen af kommuneplanen.

Offentlighedens inddragelse

Der er gennemført en fælles for-offentlighed i perioden fra den 21. januar – 11. februar 2019 med indkaldelse af forslag og ideer, herunder emner til miljøvurderingerne.

Der er desuden afholdt borgermøde den 28. januar 2019 fra kl. 16-18 i Kultursalen på Samsø. På mødet oplyste Anders Lassen, at der alene skal planlægges for faste solceller på op til 3 meters højde.

Der er kommet 49 bidrag, som resultat af for-offentligheden. Der er en oversigt over bidragene i bilag 1 og en samlet udgave af bidragene i bilag 2 – de ligger på Samsø kommunes hjemmeside under Teknik og Miljø dagsordenspunktet.

Samsø og Aarhus kommuner har koordineret besvarelsen.

Der er flere, som generelt er imod projektet, og deres synspunkter vil indgå i Samsø kommunes vurdering af, om der skal arbejdes videre med planlægningen.

Hovedemnerne fra for-offentligheden, og det offentlige møde er derudover:

- En diskussion af om så stort et anlæg er relevant på Samsø.
- Bekymring for hvad anlægget vil betyde for turisme og bosætning.
- Bekymring for værditab på ejendomme.
- Et ønske om at få belyst alternativer, herunder med en placering på den sydlige del af Samsø.
- Et ønske om at få belyst konsekvenserne for elnettet.
- Bekymring over den landskabelige påvirkning.
- Bekymring over påvirkningen af naturen og adgang til området.
- Bekymring over miljøgener i form af støj, refleksioner m.m.

---

¹ LBK nr 1225 af 25/10/201

Dertil kommer ønsker om at få etableret afværgetiltag i form af beplantning med træer og buske, som hører hjemme på Samsø, og at beplantningen etableres før opstillingen af solcellerne.

I det følgende vil de enkelte emner blive uddybet.

En diskussion af om så stort et anlæg er relevant på Samsø

Det er et relevant og centralt emne, som hører hjemme i forbindelse med den overordnede planlægning. Det kommer derfor til at indgå i Samsø kommunes planlægning og miljøvurdering.

Bekymring for hvad anlægget vil betyde for turisme og bosætning

Emnet vil indgå i miljøvurderingerne, men det er også et vanskeligt emne, hvor der ikke er klare svar, da påvirkningen afhænger af en række faktorer, herunder den reelle visuelle påvirkning, og hvad en bæredygtig profil betyder i forhold til markedsføring af Samsø.

Bekymring for værditab

Der er forståelse for bekymringerne, men det er ikke et emne, som kan indgå i planlægning eller miljøvurderingerne.

Det skyldes at værditab i forbindelse med vindmøller og solceller er reguleret i VE loven. reglerne gælder dog kun for solcelleanlæg, som får støtte. Da anlægget Syd for Bisgård er planlagt til, at det skal etableres uden støtte, ser det ud til, at de ikke er omfattet af værditabsordningen. Den eneste mulighed for at få erstatning for et evt. værditab er derfor via et civilt søgsmål.

Reglerne fremgår af Energistyrelsens information om ordningen:

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Stoette_vedvarende_energi/vidensblad_-_vaerditabsordningen_-_solceller_0.pdf

Et ønske om at få belyst alternativer, herunder med en placering på sydøen

Det er et relevant emne, som hører hjemme i forbindelse med den overordnede planlægning. Det kommer derfor til at indgå i Samsø kommunes planlægning og miljøvurdering. Der skal i afsnittet henvises til Kommunalbestyrelsens beslutning om en samlet planlægning for yderligere solcelleanlæg på Samsø.

Der er i forbindelse med miljøvurderingen af det konkrete projekt kun krav om, at bygherren skal beskrive de alternativer, der er undersøgt.

Et ønske om at få belyst konsekvenserne for elnettet

Som oplyst på borgermødet er det netselskabet, som skal betale for udbygningen. Det fremgår af "Bekendtgørelse om nettilslutning af vindmøller og solcelle anlæg (Bek. Nr. 1128 af 07/09/218)."

Emnet skal som udgangspunkt ikke berøres i forbindelse med planlægning eller miljøvurderingerne, men da det er relevant baggrundsviden i forbindelse med de politiske diskussioner om anlægget, berøres det i et afsnit i Samsø kommunes planlægning og miljøvurdering.

Der vil blive taget kontakt til netselskabet for at få dem til at udarbejde en kort beskrivelse af konsekvenserne, herunder for transformerstation, søkabel og højspændingsledninger.

Bekymring over den landskabelige påvirkning

Der er flere, som har udtrykt bekymring over den landskabelige påvirkning fra et stort teknisk anlæg midt på Samsø. Der er andre, som er mere bekymrede for påvirkningen set fra deres ejendom.

Det er centrale emner i miljøvurderingerne, hvor miljøvurderingen af projektet vil gå i detaljer med emnerne.

Der vil både komme en vurdering af påvirkningerne af landskabet og kystnærhedszonen samt en række visualiseringer, som viser det nuværende landskab, landskabet med solceller og landskabet med solceller og en slørende beplantning.

Der vil blive udarbejdet visualiseringer fra 10-15 punkter, som til sammen repræsenterer de typiske landskabelige påvirkninger, samt påvirkninger af særligt vigtige standpunkter. Der vil ikke blive udarbejdet visualiseringer fra alle ejendomme.

Bekymring over påvirkningen af naturen og adgang til området

En del af projektområdet omfatter Pilemose og Bjælkerenden, hvor der er bekymring for påvirkningen. Der er andre, som er bekymrede for biodiversiteten i forbindelse med arealerne omkring solcellerne, og en enkelt som er bekymret for gener fra græssende får. Endelig spørges der ind til adgang via vejen på tværs af området fra Bisgård til Vadstrup.

Det er emner til miljøvurderingerne, hvor miljøvurderingen af projektet vil gå i detaljer med emnerne.

Bekymring over miljøgener i form af støj, refleksioner m.m.

Endelig er der flere, som er bekymrede dels for støj fra anlægget og dels for refleksioner fra solcellerne. Det er emner til miljøvurderingerne, hvor miljøvurderingen af projektet vil gå i detaljer med emnerne.

Svar fra berørte myndigheder

Der er desuden foretaget en høring af berørte myndigheder. Svarene fremgår af bilag 3 og hovedpointerne er:

- Moesgård Museum/Samsø Museum høres på grund af arkæologi. Moesgård Museum har gjort opmærksom på risikoen for fund af fortidsminder og anbefaler en arkæologisk forundersøgelse.
- Erhvervsstyrelsen høres på grund af kystnærhedszonen og har ikke svaret.
- Miljøstyrelsen høres på grund af landskab og nævner de særlige landskabsinteresser samt anbefaler kommunen at inddrage de hensyn, der har ligget bag udpegningen til hhv. skovrejsning og negativ skovrejsning, samt udpegninger til lavbundsområder og eventuelle bygge- og beskyttelseslinjer i området. Endvidere anbefales, at inddrage udpegningerne fra det grønne danmarkskort (eksisterende og potentielle naturområder)

<https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/groent-danmarkskort/>.

- Energistyrelsen høres på grund af energipolitik. Energistyrelsen ønsker at gøre opmærksom på, at etablering af elproduktionsanlæg af denne størrelse skal ske efter indhentning af nødvendige tilladelser og bevillinger fra Energistyrelsen. Energistyrelsen nævner også, at der har været dialog med elselskabet om forbedringer af søkabler til Samsø. Selvom dette nævnes ikke at indgå direkte i dette projekt, ønsker Energistyrelsen at gøre opmærksom på, at etablering eller væsentlig udbygning af søkabler skal ske efter indhentning af nødvendige tilladelser fra Energistyrelsen.
- Energinet høres på grund af potentielle påvirkninger af elnettet og har ikke svaret.
- Samsø kommune høres på grund af landskab og henviser til emnerne i idefasen.
- Aarhus kommune høres på grund af miljøvurdering af det konkrete projekt og har henvist til emnerne i idefasefolderen.

Emnerne fra svarene vil indgå som emner i miljøvurdering og planlægning

Samsø kommunes vurdering af den videre planlægning

Solceller på Bisgård, Samsø – spørgsmål i forbindelse med miljøvurderingerne

På baggrund af foroffentligheden har bygherren foretaget nogle tilpasninger af projektet:

- Det ansøgte areal reduceres ved Østerby således, at der er min. 100 meter fra huse til solceller.
- Der plantes levende hegn (ca. 2,7 meter bredt) til afskærmning af synlige huse i Østerby samt langs markvejen fra Vadstrup til Bjælkerenden.
- Ny maksimal højde på solcelle paneler er 2,2 meter over eksisterende terræn.
- Offentlig adgang som nu til Bjælkerenden - herfra mod nord på nyetableret vej under trace.
- Får til afgræsning af området. Helst økologiske, hvis det kan skaffes på øen. Landbrugspligten bevares.
- Der etableres fårehegn med tre glatte tråde som på Nordby Hede, ligesom der etableres adgangslåger i hegnene.
- Der søges om dispensation for afstandskrav i forbindelse med fortidsmindefredning på Bisgaard og umiddelbart syd/øst for anlægget (se fig. 1). Dispensationen på Bisgaard skal være for afstand til solceller og udsigtspunkt samt skur til læ for får i gl. vognport. De beskyttede områder bevares i øvrigt, såsom § 3 beskyttet natur m.m.
- Det ansøgte areal er reduceret til ca. 87 ha således, at marken umiddelbart nord og vest for Vadstrup udgår, ligesom arealet ved Østerby (se pkt. I.) reduceres med ca. 2 ha.

Samsø kommune har drøftet ønskerne i kommunalbestyrelsen (<http://polweb.nethotel.dk/Produkt/PolWeb/Sog/ShowFile.asp?p=samsoe&ID=80739>) og har besluttet at gå videre med planerne på følgende betingelser;

- Afstand til boliger på minimum 200 meter
- Skærmende beplantning omkring hele anlægget
- Afstand til fortidsminder på minimum 100 meter

Kommunalbestyrelsen besluttede desuden, at der ikke udlægges andre kommuneplanrammer til store solcelleanlæg, før der kan fremstilles en samlet plan, hvor de ovenstående vilkår og anbefalinger er indeholdt, f.eks. i kommuneplanen.

Herudover anbefaler Kommunalbestyrelsen lokalt ejerskab samt en fond med andel af overskud til gavn for Samsø.

Spørgsmål i forbindelse med miljøvurderingerne

Der skal i forbindelse med miljøvurderingen af planerne foretages en vurdering af, hvilke emner der skal indgå i miljøvurderingen af planerne. Der skal i forbindelse med miljøvurderingen af det konkrete projekt (VVM) foretages en vurdering af, hvilke emner der skal lægges vægt på, og om der er andre, som kan udelades (en afgrænsning af miljøkonsekvensredegørelsen, så det kommer til at fokusere på det væsentlige).

Som en støtte til udvælgelse og afgrænsning af miljøvurderingerne er der formuleret følgende spørgsmål:

- Hvilken kapacitet får anlægget og hvad svarer det til i strømforbrug for helårsboliger
- Hvordan ser Co2 regnskabet ud for hele anlæggets levetid (produceret el minus ressourcer til anlæg, opførelse og bortskaffelse)
- Hvilke alternativer har været overvejet
- Hvorfor skal anlægget ligge ved Bisgård
- Kan det nuværende søkabel klare den øgende belastning
- Hvem betaler for et nyt søkabel til fastlandet
- Hvad betyder Energistyrelsens svar om godkendelser for projektet
- Er anlægget omfattet af VE lovens ordning om værditab
- Hvilken udvikling forventes, hvis anlægget ikke etableres (forsat landbrugsdrift eller energiafgrøder eller skovrejsning eller ???)
- Hvilke anlægsarbejder skal der foretages og hvor meget skal der bygges ud over solcellerne
- Hvor lang tid vil anlægsarbejderne tage
- Er der gener fra anlægsarbejderne (f.eks. støj fra ramning/vibrering af fundamenter)
- Hvor lang tid vil det tage at fjerne anlægget
- Er der gener fra bortskaffelsen
- Hvor meget af anlægget kan genanvendes
- Hvad betyder anlæg og hegn for oplevelsen af landskabet
- Hvad, hvor, hvor meget og hvordan påvirkes landskabet af anlæg og beplantning
- Hvad betyder anlægget for adgang til området
- Fra hvor kan anlægget ses – både med og uden beplantning
- Hvilken beplantning foreslås der, og hvordan plantes den
- Hvor lang tid tager det, før beplantningen kan sløre anlægget
- Hvor langt væk kan anlægget ses efter etablering af hegn
- Er der taget hensyn til årstidsvariationen (lys, skygger, løv)
- Hvordan vil anlægget opleves om vinteren, når der ikke er blade på træer og buske
- Kommer der gener fra refleksioner ved boliger eller steder, hvor der kan opholde sig mange mennesker
- Kommer der gener fra støj (omformere og andet teknisk udstyr)
- Hvad betyder anlægget for biodiversiteten
- Har anlægget betydning for beskyttede arter (bilag IV)
- Har anlægget betydning for vandkvaliteten (grundvand eller overfladevand)
- Er der andre miljøpåvirkninger?

Spørgsmålene er en støtte til udvælgelse af emner og afgrænsning af miljøvurderingerne.

Bygherren og hans konsulenter bedes komme med et bud på besvarelse af spørgsmålene, som en del af det ikke tekniske resume til miljøkonsekvensredegørelsen (VVM).

Opsamling af emner til miljøvurderingerne

Opsamlingen af emner til miljøvurdering af projektet (VVM) er en formel afgrænsning af miljøkonsekvensredegørelsens indhold (VVM dokumentet) og dermed en bestilling til bygherrens konsulenter efter lovens § 23.

De ovenstående spørgsmål skal indgå i redegørelsen, minimum i det ikke tekniske resume, men også gerne i de faglige afsnit.

Det er formelt Samsø kommune, der har ansvaret for miljøvurderingen af planerne, men der er på grund af projektets tekniske karakter behov for baggrundsmateriale fra bygherren samt for en koordinering mellem de to sæt af vurderinger.

For at få en læselig miljøkonsekvensredegørelse skal alle emner med, så man ikke skal om i et bilag for at se, hvorfor et emne mangler. De emner, som ikke har betydning, skal kun beskrives kort, herunder hvorfor de ikke er beskrevet yderligere. Vi foreslår at der indsættes et kapitel med miljøvurderingslovens emner i forhold til projektet, herunder begrundelse for de emner der er udvalgt og en kort beskrivelse af de emner som ikke uddybes.

Vi kan ikke stille krav til, hvordan bygherrens konsulenter skriver eller strukturerer redegørelsen, men vi kan beskrive, hvad vi lægger vægt på, når vi vurderer materialet. Centralt for redegørelsen er lovens krav, og at vi får tilstrækkeligt grundlag for at kunne foretage en høring samt at træffe en afgørelse.

Emne	Miljøvurdering af plan	Miljøvurdering af projekt (VVM)	Bemærkninger
Referencescenarie / nul alternativ	Der indsættes en kort sammenfatning fra miljøvurderingen af projektet (dvs. den nuværende tilstand og udviklingen fremskrevet til 2035)	Der skal være et samlet afsnit med beskrivelse af den nuværende tilstand referencescenariet, dvs. udviklingen fremskrevet til 2035, men uden solcelleanlægget.	Vurderingerne i miljøvurderingerne skal ikke foretages med udgangspunkt i dagens situation, men med udgangspunkt i et tidspunkt ude i fremtiden, hvor projektet og tilhørende afværgetiltag ville kunne være etableret. Da solcelleanlægget forventes at have en levetid på 20-30 år, og der skal være tid før evt. beplantning kan nå at sløre, så vælges 2035 som reference år. Afsnittet skal være kort og skal beskrive udviklingen "med en bred pensel".
En diskussion af om så stort et anlæg er relevant på Samsø	En kort sammenfatning af de politiske overvejelser om anlægget og den videre planlægning	En kort henvisning til planlægningen, da der ikke kan gives §25 (VVM) tilladelse til anlægget før planlægningen er afsluttet.	Det er et centralt emne i forbindelse med planlægningen og indgår i Samsø kommunes overvejelser, men det er en ren politisk afvejning
Bekymring for hvad anlægget vil betyde	Det er et vanskeligt, men relevant emne i forbindelse	Der indsættes en kort beskrivelse baseret på	Der er næppe tilstrækkelig

for turisme og bosætning	med planlægningen. Det hører reelt under punktet "påvirkning af mennesker".	erfaringerne med VE lovgivningen i forhold til solceller under punktet om "påvirkning af mennesker" i afsnittet om miljøpåvirkninger	viden/evidens til et selvstændigt afsnit
Værditab			Det er ikke et emne i forbindelse med miljøvurderingerne, men der er brug for et kort og klart notat af hensyn til naboerne. Hovedpointerne er med i opsamlingen af den offentlige høring.
Et ønske om at få belyst alternativer, herunder med en placering på den sydlige del af Samsø.	Det er et relevant emne i forbindelse med planlægningen. Der skal udarbejdes et notat med beskrivelse af overvejelserne og konsekvenserne set fra bygherren. Der skal henvises til byrådets beslutning om at der skal gennemføres en samlet planlægning før der startes andre projekter.	Der indsættes bygherrens vurdering og fravalgte alternativer.	
Et ønske om at få belyst konsekvenserne for elnettet	Det er et relevant emne i forbindelse med planlægningen. Det hører reelt under punktet "påvirkning af mennesker" (det emne der tidligere hed socioøkonomi) og under kumulative effekt.	Der indsættes en kort beskrivelse under punktet "påvirkning af mennesker" (det emne der tidligere hed socioøkonomi) og under kumulative effekt i afsnittet om miljøpåvirkninger	Der skal udarbejdes et notat med beskrivelse af konsekvenserne, og det skal koordineres med net-leverandøren, så det er helt klart, at beskrivelsen er koordineret. Notatet skal bruges som baggrund for vurderingerne i miljøvurderingerne.
Forholdet til Energiministeriets lovgivning	Der indsættes en kort sammenfatning fra miljøvurderingen af projektet.	Det skal indgå i projektbeskrivelsen og i afsnittet om relevante tilladelser og planer, som er en forudsætning for realisering af projektet (og det skal vurderes,	Afsnittene skal koordineres med net-leverandøren, da der er en kumulativ effekt. Det skal tydeligt fremgå, at der er foretaget en

		om der er sandsynlighed for at tilladelserne kan opnås).	koordinering, så rollefordelingen er klar.
Den landskabelige påvirkning	En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet.	<p>En objektiv analyse af landskabet med udgangspunkt i Landskabskarakter metoden.</p> <p>Der skal være en naturgeografisk (dannelse, terræn, vand, natur mm.), kulturgeografisk (arealanvendelse, kulturmiljø, intakthed mm.) samt rumlig visuel (skala, afgrænsning, oplevelsesmuligheder mm.) analyse/ beskrivelse af landskabet.</p> <p>I forhold til referencescenarie skal angives en sandsynlig udvikling i forhold 2035, herunder udviklingen i dyrkningen af landbrugsarealerne (kan der f.eks. komme elefantgræs eller lignende energiafgrøder?).</p> <p>Analysen af landskabet i dag skal suppleres med en synligheds- og sårbarhedsanalyse af landskabet, der måske ændres.</p> <p>Synlighedsanalysen bør beskrive, hvordan landskabet påvirkes i f.eks. nær-, mellem- og fjern-zone.</p>	<p>Der kan hentes inspiration i The Landscape Institutes udkast til guideline og i statens vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen.</p> <p>Selve visualiseringer skal beskrives og vurderes i et selvstændigt afsnit.</p> <p>Omfanget skal balanceres i forhold til væsentligheden, så der medtages så meget at der kan foretages en vurdering, men samtidig så det ikke udvikler sig til en beskrivelse for beskrivelsens skyld.</p>

		<p>Sårbarhedsanalysen bør beskrives, hvordan både enkeltelementer og landskabet samlet set påvirkes af ændringen.</p> <p>Hovedfokus skal være på en vurdering af påvirkningen og hvad det betyder for kvaliteten af landskabet, både for projektområdet og naboarealerne.</p>	
Den visuelle påvirkning	<p>En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet, med en henvisning til A3 bilaget i miljøkonsekvensredegørelsen.</p> <p>Visualiseringerne skal vise påvirkningen steder hvor der kan komme mange mennesker og ved udvalgte naboer. Visualiseringerne skal desuden opfylde kravene i forbindelse med planlægning inden for kystnærhedszonen.</p>	<p>Der skal udarbejdes 10-15 visualiseringer.</p> <p>Hovedfokus skal være på steder hvor der kommer mange mennesker (vejene omkring området og vejen fra Sælvig)</p> <p>Derudover skal der være visualiseringer fra arealerne tæt på boligerne hos særlig berørte naboer.</p> <p>Minimum ved Onsbjerg, Østerby og Vadstrup.</p> <p>Bemærk at det kræver aftale med de pågældende ejere at gå ind på ejendommen for at optage billeder.</p> <p>I forbindelse med vurderingen af den visuelle påvirkning skal effekten af slørende beplantning beskrives og vurderes.</p>	<p>Mindst to af visualiseringerne skal kunne verificeres, og det skal sikres, at der ikke er fejl i de øvrige.</p> <p>Visualiseringerne vises i et bilag A3 liggende med foto i fuld bredde, først en side med den nuværende situation, dernæst en med anlægget uden beplantning og til sidst en side med anlægget sammen med slørende beplantning. Der skal kunne "bladeres" mellem billederne uden forskydninger/flimmer.</p> <p>Der skal anvendes en brændvidde på 45-60mm i 35mm ækvivalent. Brændvidden skal sammen med, anbefalet betragtningsafstand og hvor mange mennesker der forventes ved punktet om dagen eller om året fremgå af figurteksten. Fotostandpunkter og</p>

		<p>Årstidsvariationen bør også omtales (lys, skygge, løv).</p> <p>Udgangspunktet er anvendelse af arter som naturligt findes på Samsø.</p> <p>I forbindelse med dette emne er der behov for en vurdering for situationen umiddelbart efter etableringen af anlægget og situationen når beplantningen er kommet op (dvs. referencescenariet i 2035)</p>	<p>området skal tydeligt fremgå af kort.</p> <p>Udvælgelse af fotostandpunkter foretages i dialog med Samsø kommune og Aarhus kommune. Vi vil foreslå, at konsulenterne kommer med et begrundet forslag.</p>
Påvirkning af naturen, herunder biodiversitet	En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet	Der skal udarbejdes en beskrivelse af naturkvaliteten i området ved referencescenariet og når solcelleanlægget er etableret. Der skal herunder tages stilling til evt. udlæg af arealerne under solcellerne til natur eng med blomster, og hvordan biodiversiteten kan øges via slørende beplantning.	<p>Der skal kun foretages egentlige naturregistreringer, hvis der opstilles solceller på nuværende naturarealer, eller så tæt på dem, at der kan ske en påvirkning.</p> <p>Erfaringerne med biodiversitet i forbindelse med solceller som græsses med får bør nævnes.</p>
Forholdet til kystnærhedszonen, landskabsinteresserne og grønt Danmarkskort	Det er både emner til lokalplanredegørelsen og til miljøvurderingen. I miljøvurderingen skal der være fokus på miljøpåvirkninger, mens der i redegørelsen skal være fokus på begrundelserne for ændringen af planlægningen, samt argumenterne for at der	Der indsættes en kort sammenfatning fra miljøvurderingen af planen	Gode kort er vigtige til dette (og andre) afsnit

	planlægges inden for kystnærhedszonen		
Den rekreative anvendelse og adgang til området	En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet.	Der skal være en beskrivelse af den nuværende anvendelse, herunder forholdet til vejen, der går nord-syd i området. Det omfatter både den faktiske anvendelse samt forholdet til privatvejsloven, mark- og vejfredsloven samt naturbeskyttelsesloven.	
Støj og vibrationer	En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet	Der skal foretages en vurdering af støj fra anlægget (både "brummen" fra transformatorer og invertere samt vindsus) Vurderingen skal både forholde sig til Miljøstyrelsens vejledende grænser for industristøj og til ændringen i forhold til referencescenariet. Vurdering af støj fra vibrationer skal foretages i forhold til anlægsfasen, men forventes ikke at være et problem (spørgsmålet er reelt, hvordan pæle til solcellerne placeres – om de presses eller vibreres ned).	Det er som udgangspunkt en vurdering og en beskrivelse, men hvis den ikke kan udelukke en påvirkning i nærheden af de vejledende støjgrænser, så skal der foretages egentlige støjberegninger baseret på Nord2000 og miljøstyrelsens vejledninger om ekstern støj.
Refleksioner	En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet	Der skal foretages en vurdering af refleksioner fra henholdsvis solcellerne og	Det er som udgangspunkt en vurdering, men hvis det er muligt at foretage beregninger bør det

		stativerne de opstilles på. Vurderingen skal både dække referencescenariet og perioden før evt. slørende beplantning er vokset op.	gøres for udvalgte naboer som kan blive påvirket.
Alle øvrige emner, herunder geologi, sundhed (herunder magnetfelter), risiko for uheld m.m.	En kort sammenfatning af konklusionerne fra miljøvurderingen af projektet (dvs. at der ikke forventes væsentlige påvirkninger).	De skal alle beskrives, men kun til det niveau, hvor det er klart, hvorfor det er vurderet, at de ikke er væsentlige	Emnerne hentes fra loven og bilag 7.
Natura2000	Skal formelt nævnes i planenerne.	Emnet skal beskrives, men kun til det niveau, hvor det er klart, hvorfor det er vurderet, at der ikke er en påvirkning af udpegningsgrundlagene for relevante Natura2000 områder.	Der skal anvendes de begreber som hører sammen med reglerne fra habitatdirektivet.
Forholdet til vandplanerne (EU domstolens Weser afgørelse)	Skal formelt nævnes i planerne.	Emnet skal beskrives, men kun til det niveau, hvor det er klart, hvorfor det er vurderet, at projektet ikke forhindrer at der opnås den ønskede tilstand i vandområdeplanerne.	

Forslag til strukturering

Formålet med miljøvurdering er at få belyst de miljømæssige konsekvenser af henholdsvis plan og program.

Det er afgørende af hensyn til beslutningstagerne, befolkningen og pressen, at vurderingerne er sobre, fokuserede og til at læse.

Bygherren skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter (§20 stk. 6), og det skal derfor fremgå, hvem der har udarbejdet vurderingerne, og hvilken baggrund de har.

Det er bygherrens konsulenter, som har ansvaret for udarbejdelse af miljøkonsekvensredegørelsen, og der er som udgangspunkt metodefrihed, så længe lovens krav er opfyldt.

Redegørelsen kan med fordel bygges op således:

- Sammenfatning/ikke teknisk resume
- Indledning med læsevejledning
- Indholdsfortegnelse
- Projektbeskrivelse der beskriver anlægs- og driftsfasen samt afledte effekter
- Referencescenariet
- Kapitel med miljøvurderingslovens emner i forhold til projektet, herunder begrundelse for de emner der er udvalgt og en kort beskrivelse af de emner som ikke uddybes.
- Kapitler for de miljøemner, hvor der er en **væsentlig påvirkning** af omgivelserne - hver struktureret ens:
  - Miljømål for emnet
  - Miljøemnet i forhold til Referencescenariet
  - Miljøpåvirkning fra anlægsfasen
  - Miljøpåvirkninger fra driftsfasen
  - Afværgetiltag
  - Sammenfatning for emnet
  - Metode til vurderingen og evt. mangler
  - Beskrivelse af dem der har foretaget vurderingen
- Kapitel om kumulative effekter på projekt/planniveau (det er især søkablet og transformerstationen der kommer til at indgå)
- Evt. sammenfatning
- Ordforklaring
- Referencer
- Bilag
  - Nødvendige tilladelser
  - Forholdet til planlægningen
  - Visualiseringer (A3 liggende)
  - Tekniske emner som f.eks. støjberegninger

Den kommende proces

Miljøkonsekvensredegørelsen skal udarbejdes af kompetente eksperter på bygherrens vegne med udgangspunkt i lovens krav samt denne afgrænsning.

Det er afgørende, at den er fokuseret og let læselig, så både politikere, berørte myndigheder og offentligheden let kan forstå de centrale problemstillinger, som har betydning for, om projektet kan tillades.

Der skal især arbejdes med det ikke tekniske resume, som skal være kort, let læseligt og præcist.

Det skal også bemærkes, at afværgetiltag skal være nødvendige og tiltag som bygherren er indforstået med at realisere.

Endelig skal der henvises til EU's tilgængelighedsdirektiv og at det er vigtigt at materialet opfylder EU's krav om tilgængelighed for handikappede og dårligt læsende.

VVM-myndigheden deltager gerne i dialog undervejs, men ansvaret ligger hos bygherrens konsulenter.

Det første udkast sendes i Word, så der kan sendes et samlet svar retur med anvendelse af korrekturfunktionerne.

På baggrund af materialet udarbejder VVM-myndigheden et udkast til afgørelse. Den drøftes med bygherren inden den formelt sendes i partshøring.

VVM-myndigheden vurderer, om der er behov for partshøring.

Den offentlige høring

VVM-myndigheden sender materialet til høring ved berørte myndigheder og offentligheden.

For projekter med fokus hos offentligheden afholdes der et offentligt møde, hvor projektet skal præsenteres af bygherren og miljøpåvirkningerne af bygherrens konsulenter. Det forventes at være tilfældet med dette projekt.

Myndighedens rolle er at sikre, at alle synspunkter kommer på banen, inden der træffes en afgørelse.

Sammenfatning og afgørelse

VVM-myndigheden udarbejder et udkast til sammenfatning og på tilretning af afgørelsen.

Der kommer ofte svar, som giver anledning til spørgsmål, og de drøftes bedst på et møde mellem bygherren, hans konsulenter og VVM-myndigheden.

På baggrund af mødet udarbejder VVM-myndigheden den endelige sammenfatning og afgørelse. VVM-myndigheden vurderer, om der er behov for partshøring.

Klagefrist

Der kan først gives tilladelse efter §25 i miljøvurderingsloven, når planlægningen er på plads. Der er fire ugers klagefrist fra offentliggørelsen af en tilladelse.

Bilag (er tidligere fremsendt og ikke ændret)

Bilag 1 – oversigt over høringsbidrag

Bilag 2 – Samlet PDF med alle høringsbidrag

Bilag 3 – Samlet PDF med svar fra de berørte myndigheder